

Sygn. akt VI U 3088/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 sierpnia 2017 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Janusz Madej

Protokolant – st. sekr. sądowy Dorota Hańc

po rozpoznaniu w dniu 29 sierpnia 2017 r. w Bydgoszczy na rozprawie

odwołania : H. M.

od decyzji : Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

z dnia 21 października 2016 r., znak: (...)

w sprawie: H. M.

przeciwko: Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

o odsetki

I oddała odwołanie;

II przyznaje radcy prawnemu A. P. wynagrodzenie za pomoc

prawną udzieloną ubezpieczonemu H. M. z urzędu

w kwocie 166 zł 05 gr (sto sześćdziesiąt sześć 05/100), zawierającej

podatek od towarów i usług.

Sygn. VI U 3088/16

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 21 października 2016 r. (znak: (...)) Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego odmówił ubezpieczonemu H. M. prawa do wypłaty odsetek od wyrównania za okres od 1 maja 2011 r. do 30 czerwca 2014 r. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy podniósł, iż wykonując prawomocny wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 28 lutego 2014 r., dostarczony w dniu 3 kwietnia 2014 r., organ rentowy wydał decyzję 14 kwietnia 2014 r. i wypłacił należne świadczenie w dniu 18 kwietnia 2014 r., a więc w terminie 15 dni od daty wpływu prawomocnego orzeczenia, w związku z czym organ rentowy nie znalazł podstaw do wypłaty odsetek z tytułu nieterminowego załatwienia sprawy.

Od powyższej decyzji ubezpieczony odwołał się pismem z dnia 20 listopada 2017 r., wnosząc o zasądzenie należnych odsetek. Jednocześnie ubezpieczony wniósł o zwolnienie go od kosztów sądowych oraz przyznanie pełnomocnika z urzędu.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wskazał, iż Sąd Apelacyjny w Gdańsku w wyroku z 28 lutego 2014 r. nie stwierdził odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji,

w związku z czym nie było podstaw do wypłaty odsetek. Mając to na uwadze organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania.

Pismem z dnia 20 marca 2017 r. strona powodowa sprostowała, iż wnosi o zmianę decyzji Prezesa KRUS i przyznanie powodowi prawa do odsetek z tytułu opóźnienia w wypłacie świadczenia emerytalnego, przyznanego na mocy wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 28 lutego 2014 r.

Sąd ustalił, co następuje:

Ubezpieczony H. M. 9 maja 2011 r. złożył wniosek o przyznanie prawa do części uzupełniającej emerytury rolniczej w wymiarze 100 %. Decyzją z dnia 11 maja 2011 r. Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego odmówił ubezpieczonemu prawa do części uzupełniającej emerytury rolniczej w wymiarze 100 %, podnosząc, iż jest on nadal właścicielem gospodarstwa rolnego o powierzchni 7,1812 ha fizycznych oraz przedłożona umowa dzierżawy z dnia 04.05.2011r. nie została zgłoszona do ewidencji gruntów i budynków.

Od powyższej decyzji ubezpieczony się odwołał. Po przeprowadzeniu postępowania pod sygn. VI U 1521/11 Sąd Okręgowy w Bydgoszczy wydał wyrok z dnia 7 lutego 2013 r., oddalający odwołanie ubezpieczonego. Sąd Okręgowy doszedł do przekonania, że przedstawione w toku postępowania dowody dawały podstawę do ustalenia, iż ubezpieczony prowadzi gospodarstwo rolne przy pomocy najbliższych członków rodziny oraz zarządza tym gospodarstwem, w rozumieniu art. 28 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników. W szczególności Sąd ten, podziеляjąc ustalenia organu rentowego, stwierdził, iż osoba, która miała dzierżawić gospodarstwo rolne ubezpieczonego - T. Ż., w rzeczywistości nie objęła nieruchomości rolnej w dzierżawę, jak twierdził ubezpieczony, ponieważ z zeznań świadków wynikało wprost, iż faktyczne czynności na nieruchomości rolniczej wykonywał syn ubezpieczonego wraz z jego rodziną, nie zaś ubezpieczony.

Od powyższego wyroku ubezpieczony wniósł apelację do Sądu Apelacyjnego w Gdańsku, który wyrokiem z dnia 28 lutego 2014 r. zmienił zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego oraz poprzedzającą go decyzję organu rentowego i zobowiązał Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego do wypłaty H. M. emerytury w pełnej wysokości od dnia 1 maja 2011 r.

Okoliczności bezsporne, nadto: dokumentacja w aktach VI U 1521/11, wyrok SO w Bydgoszczy z dnia 7.02.2013 r., wyrok SA w Gdańsku z dnia – k. 2,4,140, 187.

Organ rentowy powziął informację o treści wyroku Sądu Apelacyjnego w dniu 11 kwietnia 2014 r., w związku z czym w dniu 14 kwietnia 2014 r. wydał decyzję o wypłacie części uzupełniającej emerytury w wymiarze 100 %. W związku z podnoszonymi przez ubezpieczonego w piśmie z dnia 15 września 2016 r. argumentami odnośnie konieczności wypłaty odsetek przez organ rentowy, Prezes KRUS wydał decyzję z dnia 21 października 2016 r. odmawiającą wypłaty odsetek od wyrównania za okres od 1 maja 2011 r. do 30 czerwca 2014 r., od której to odwołał się ubezpieczony, inicjując jednocześnie niniejsze postępowanie.

Dowód: dokumentacja w aktach rentowych – k.353, 355, 437, 438

Powyższy stan faktyczny został ustalony w oparciu o przedłożoną dokumentację w aktach rentowych KRUS oraz na podstawie akt sprawy o sygn. VI U 1521/11 (III AUa 1028/13). Przedstawiona dokumentacja była pełna i żadna ze stron nie podważała jej oryginalności, toteż Sąd nie znalazł podstaw do jej podważenia. Sąd nie miał również wątpliwości, iż dokumentacja przedstawiała całość postępowania organu rentowego.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego nie zasługiwało na uwzględnienie.

W niniejszej sprawie kwestią sporną pomiędzy stronami pozostawała odpowiedzialność organu rentowego za wypłatę odsetek w związku z wyrównaniem świadczenia, wypłacanego przez organ rentowy na podstawie wyroku Sądu

Apelacyjnego z dnia 28 lutego 2014 r. Zgodnie z treścią art. 118 ust. 1a. ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz.U. z 2016 r., poz. 887) w razie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uważa się również dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego, jeżeli organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Organ odwoławczy, wydając orzeczenie, stwierdza odpowiedzialność organu rentowego.

Sąd Apelacyjny w Gdańsku w wyroku z dnia 28 lutego 2014 r. nie orzekł o odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Postępowanie w sprawie VI U 1521/11 toczyło się z odwołania od decyzji organu rentowego, wydanej na podstawie wpływu do organu rentowego umowy dzierżawy, przedstawionej przez ubezpieczonego. Biorąc powyższe za nowy wniosek, organ rentowy wydał decyzję, podkreślając jednak, iż umowa dzierżawy nie spełniała warunków z art. 28 ust. 4 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników z dnia 20.12.1990 r. (t.j.Dz. U. z 2016 r., poz.277 r. zm.), stanowiącym iż uznaje się, że emeryt lub rencista zaprzestał prowadzenia działalności rolniczej, jeżeli ani on, ani jego małżonek nie jest właścicielem (współwłaścicielem) lub posiadaczem gospodarstwa rolnego w rozumieniu przepisów o podatku rolnym i nie prowadzi działu specjalnego, nie uwzględniając gruntów wydzierżawionych, na podstawie umowy pisemnej zawartej co najmniej na 10 lat i zgłoszonej do ewidencji gruntów i budynków, osobie niebędącej małżonkiem emeryta lub rencisty, jego zstępnym lub pasierbem, osobą pozostającą z emerytem lub rencistą we wspólnym gospodarstwie domowym, a także gruntów trwale wyłączonych z produkcji rolniczej na podstawie odrębnych przepisów, w tym zalesionych gruntów rolnych, gruntów i działów specjalnych należących do małżonka, z którym emeryt lub rencista zawarł związek małżeński po ustaleniu prawa do emerytury lub renty rolniczej z ubezpieczenia, własności (udziału we współwłasności) nieustalonej odpowiednimi dokumentami urzędowymi, jeżeli grunty będące przedmiotem tej własności (współwłasności) nie znajdują się w posiadaniu rolnika lub jego małżonka.

Organ rentowy podnosił, iż ubezpieczony nie zgłosił umowy dzierżawy, zawartej między ubezpieczonym a T. Ż., do ewidencji gruntów i budynków, mimo obowiązku zawartego w treści powyższego artykułu. Dopiero długotrwałe i obszerne postępowanie dowodowe, w tym przedłożona dokumentacja dotycząca stanu zdrowia ubezpieczonego oraz przesłuchani świadkowie, pozwoliło Sądowi Apelacyjnemu na stwierdzenie, iż ubezpieczony nie prowadził działalności rolniczej w rozumieniu art. 28 ust.4 powołanej ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników. Z zeznań syna ubezpieczonego wyraźnie wynikało, iż w rzeczywistości to on wraz z małżonką i córkami zajmował się prowadzeniem działalności rolniczej w gospodarstwie rolnym należącym do ubezpieczonego. Nadto zwrócić należy uwagę, iż przedłożona przez powoda w postępowaniu administracyjnym umowa dzierżawy nie była w rzeczywistości wykonywana. Postępowanie dowodowe wykazało, iż T. Ż. dokonał zaledwie podstawowych czynności w postaci zaorania ziemi i zrobienia oprysków, a następnie nie prowadził już żadnych prac związanych z dzierżawionym gruntem, nie wykonując jednocześnie umowy, zawartej teoretycznie na okres 10 lat. Należało zatem jednoznacznie stwierdzić, iż umowa taka nie wywierała żadnych realnych skutków i nie była wykonywana.

Nadto wskazać należy - za Sądem Apelacyjnym - iż opłacanie podatku rolnego nie wiąże się w sposób jednoznaczny i absolutny z prowadzeniem działalności rolniczej.

Stwierdzenie odpowiedzialności organu rentowego skutkuje zaistnieniem obowiązku wypłaty odsetek od świadczenia. Pełnomocnik strony odwołującej podnosił, iż odsetki należą się z tytułu opóźnienia w wypłacie wyrównania, jednak wskazać należy, iż zgodnie z treścią art. 118 ust. 1. ustawy o emeryturach i rentach z FUS organ rentowy wydaje decyzję w sprawie prawa do świadczenia lub ustalenia jego wysokości po raz pierwszy w ciągu 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania tej decyzji. Przepis ten znajduje zastosowanie także w sprawach o świadczenia z ubezpieczenia społecznego rolników na podstawie odesłania z art. 52 ust.1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników.

Organ rentowy powziął informację o treści prawomocnego orzeczenia Sądu Apelacyjnego w dniu 3 kwietnia 2014 r., zaś decyzję o wypłacie wyrównania wydał zgodnie z zachowaniem terminów po 11 dniach – 14 kwietnia 2014 r. Jednocześnie Sąd Okręgowy wziął pod uwagę przeprowadzone postępowanie w sprawie VI U 1521/11 i po

przeanalizowaniu przedłożonej dokumentacji, tak w aktach powyższej sprawy, jak i w aktach organu rentowego, doszedł do przekonania, iż organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji, ponieważ ubezpieczony na etapie postępowania administracyjnego przed organem rentowym nie przedłożył innych dowodów poza umową dzierżawy. W celu rozstrzygnięcia sprawy konieczne było przeprowadzenie obszernego postępowania dowodowego przed sądem, w tym dowodów z zeznań świadków - członków rodziny ubezpieczonego oraz T. Ż., a także przedkładanych przez ubezpieczonego w toku postępowania dokumentów, w tym także poświadczających stan zdrowia ubezpieczonego, który nie pozwalał na prowadzenie działalności rolniczej. Sąd Okręgowy uznał, iż organ rentowy nie miał w momencie wydawania decyzji możliwości dokładnego ustalenia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji na podstawie dowodu zaoferowanego przez powoda. Rolniczy organ rentowy nie uchybił w tej sytuacji terminom wypłaty wyrównania części uzupełniającej emerytury rolniczej ubezpieczonego i w związku z tym nie należały się odwołującemu odsetki za opóźnienie w wypłacie wyrównania tego świadczenia.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd oddalił odwołanie ubezpieczonego na podstawie art. 477¹⁴ § 1 kpc. Jednocześnie w punkcie II wyroku Sąd przyznał radcy prawnemu K. P. wynagrodzenie za pomoc prawną udzieloną ubezpieczonemu z urzędu w kwocie 166 zł 05 gr na podstawie § 15 ust. 2 w zw. z § 4 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. (Dz. U. z 2016 r. poz. 1715) w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu.

SSO Janusz Madej